Ref. Farde e-Vergaderingen : 2692482

Nr DO : 52

Ontwerp-Besluit - Raad van 19/01/2026

Onderwerp : Overeenkomst voor de organisatie van een ontwerpwedstrijd voor schaduwstructuur.

De Gemeenteraad,

Gezien het meerderheidsakkoord 2024-2030, dat de ambitieuze doelstellingen bevestigt die de Stad Brussel zich heeft gesteld op het gebied van milieu en de bestrijding van hitte-eilanden (p. 92, p. 94, p. 98, p. 101, p. 148, p. 98 : "De begroeiing vergroten door bomen, tuinen en rustzones toe te voegen om de ruimte aangenamer te maken en de impact van stedelijke hitte-eilanden te verminderen." ;

Gezien het besluit van de gemeenteraad, tijdens zijn zitting van 12/12/2022, om het Klimaatplan voor het grondgebied van de stad Brussel goed te keuren, met ambities om de veerkracht van het grondgebied tegen 2050 te versterken en doelstellingen tegen 2030;

Gezien de doelstelling van het door het college en de gemeenteraad goedgekeurde Klimaatplan om stedelijke hitte-eilanden (ICU) in de openbare ruimte en in de gebouwen van de stad Brussel te bestrijden, met name door proefprojecten uit te voeren om het ICU-fenomeen te verminderen;

Gezien de conclusies van de CERAC-analyse, overgenomen door Brulocalis, betreffende de voorbereiding van de Brusselse gemeenten op de gevolgen van de klimaatverandering, waarin de noodzaak van aanpassingsmaatregelen op het terrein wordt benadrukt ;

Overwegende dat de stad Brussel een studie heeft uitgevoerd om het fenomeen van stedelijke hitte-eilanden op haar grondgebied te objectiveren en dat de temperatuurmetingen die tijdens de hittegolf in de zomer van 2022 op 10 verschillende locaties op het grondgebied zijn uitgevoerd, temperatuurverschillen tot 10 °C ten opzichte van de referentielocatie Watermaal-Bosvoorde en tot 19 °C voor de gevoelstemperatuur (rekening houdend met de luchtvochtigheid, de wind, enz.);

Gezien de voorspellingen van het KMI voor het klimaat in Brussel, die wijzen op een aanzienlijke toename van de frequentie (x2) en de intensiteit (45 °C) van hittegolven tegen 2050. De gevolgen van deze hittegolven zijn nu al merkbaar in de vorm van een oversterfte tijdens hittegolven, die in 2020 +34,8 % bedroeg;

Overwegende dat bepaalde wijken van de stad Brussel bijzonder kwetsbaar zijn voor de effecten van stedelijke hitte-eilanden, omdat ze drie factoren combineren: (1) een sterke blootstelling, d.w.z. lokale omstandigheden die de hitte kunnen versterken, (2) een hoge gevoeligheid, d.w.z. een jonge en/of oudere bevolking die op gezondheidsgebied meer last heeft van de hitte, en (3) een laag aanpassingsvermogen, d.w.z. het vermogen van een bevolking om haar gedrag aan te passen om beter met hittestress om te gaan;

Overwegende dat het niet altijd mogelijk is om de openbare ruimte te beplanten (gebruik van de ruimte, aanvragers, beschikbare hoogte voor de ontwikkeling van een boom, enz.) en dat schaduwstructuur een tijdelijke en/of structurele oplossing kunnen bieden om schaduw te brengen in openbare ruimtes, waardoor de gevoelsmatige temperatuur met enkele graden daalt;

Gezien de wens om de plaatsing van enkele schaduwstructuren van het type “pergola/schaduwstructuur” te testen, de creativiteit van de actoren in het gebied te mobiliseren en de actoren te inspireren die aan de toekomst van het gebied en de inrichting ervan zullen werken;

Overwegende dat hiervoor wordt voorgesteld om een ontwerpwedstrijd voor schaduwstructuren te organiseren, bestemd voor de actoren in het gebied en in de eerste plaats gericht op kunst- en architectuurscholen;

Overwegende dat na afloop van de wedstrijd twee winnaars een prijs in de vorm van cadeaubonnen zullen ontvangen en dat hun prototypes op de website van de stad Brussel zullen worden gepresenteerd;

Overwegende dat na afloop van deze wedstrijd kan de stad Brussel besluiten, maar is niet verplicht, om een openbare aanbesteding uit te schrijven voor het ontwerp, de fabricage, de plaatsing en het onderhoud van enkele testschaduwstructuren die in de openbare ruimte, in vooraf gekozen zones, zouden worden geplaatst, waarbij de winnende prototypes worden gebruikt om de bepalingen van het bestek vast te stellen en het model af te stemmen op een oplossing die is aangepast aan de beperkingen van het terrein en die overeenkomt met het erfgoed van de stad Brussel;

Overwegende dat de stad Brussel zich het recht voorbehoudt om het wedstrijdreglement in te korten, te verlengen, te wijzigen, uit te stellen of te annuleren indien de omstandigheden dit vereisen. Zij kan hiervoor niet aansprakelijk worden gesteld;

Overwegende dat, indien geen enkel project de aandacht van de jury trekt, de stad Brussel in het reglement het recht voorbehoudt om de wedstrijd te annuleren;

Overwegende dat het wedstrijdreglement een reeks criteria vastlegt waaraan de deelnemers zich moeten houden om realistische en praktische prototypes voor te stellen: geschatte maximale productiekosten in verhouding tot de voorgestelde materialen, afmetingen, gewicht, flexibiliteit van de verankering, installatiegemak, verboden materialen en materialen die de voorkeur verdienen om het onderhoud te beperken, geringe windvang, rekening houden met esthetiek en erfgoedwaarde, duurzaamheid in de tijd, ecologische duurzaamheid, enz.

Overwegende dat de volgende diensten werden geraadpleegd voor het opstellen van het wedstrijdreglement: SDU Stedenbouw, Openbare Werken, Groene ruimten, Werkplaatsen, Cartografie en tekenen, Planning, Historisch erfgoed, Participatie, Juridische dienst, en dat er bepaalde bedenkingen zijn geuit over het onderhoud/de reparatie van deze luifels door de stad, waardoor er een bedenktijd is ingepland tussen de conclusies van de wedstrijd en de eventuele productie van de schaduwstructuren ;

Overwegende dat wordt voorgesteld dat de jury bestaat uit een externe deskundige, vertegenwoordigers van de technische diensten OPP Werkplaatsen, SDU Stedenbouw, EPV Openbare Werken, OPP Historisch Erfgoed, SDU Klimaat en Stad in transitie en vertegenwoordigers van de kabinetten van de betrokken schepenen;

Overwegende dat, indien wordt besloten om schaduwstructuren in de openbare ruimte te plaatsen, deze kunnen worden geïntegreerd in verschillende ruimtelijke configuraties, zoals op bestaand straatmeubilair (bijvoorbeeld bankjes), op een momenteel “lege” plek, in een algemeen herinrichtingsproject of tijdens een algemene herinrichting; en dit op plaatsen zoals een plein, een speelplaats, een voetgangerszone of een voldoende brede straat, een trottoirrand, een schoolplein, in de buurt van een ziekenhuis of een rusthuis, in een park, enz. rekening houdend met de behoeften van de gebruikers van deze plaatsen (behoefte aan gezellige zones, rustplaatsen, wachtplaatsen om te spelen op een speel- of sportterrein, wachtplaatsen voor ouders voor een school voor het einde van de les, om frisse lucht te happen voor patiënten in ziekenhuizen of rusthuizen, enz.);

Overwegende dat, indien na de wedstrijd wordt besloten om schaduwstructuren in de openbare ruimte te plaatsen, de uiteindelijke keuze van de geselecteerde locaties zal worden voorgelegd aan de verschillende betrokken diensten, de politie, de brandweer en een besluit van het college;

Overwegende dat, indien er te grote risico's zijn in verband met de voorgestelde locaties of de modellen van luifels wat betreft vandalisme, oneigenlijk gebruik of toegang tijdens brandweerinterventies en voor het passeren van eventuele demonstraties, de stad Brussel zich het recht voorbehoudt om de winnende modellen van luifels niet te laten produceren of de voorkeur te geven aan een bestaande oplossing op de markt;

Overwegende dat, indien wordt besloten om schaduwstructuren in de openbare ruimte te plaatsen, zal de UO Climat et Ville en transition de kosten van het project op zich nemen en in samenwerking met de technische diensten een ontwerpbestek opstellen, met inbegrip van de uitbesteding van het onderhoud van de schaduwstructuren aan de leverancier die ze de eerste jaren produceert, en de voorziening van reserveonderdelen. De aanvraag van de vergunning en het toezicht op de gunning en uitvoering van de opdracht vallen onder de bevoegdheid van de UO Stedenbouw van het Departement Stedelijke Ontwikkeling. Het onderhoud op lange termijn valt onder de bevoegdheid van de UO Openbare Werken van het Departement Openbare Ruimte en Groene Ruimte.

Op voorstel van het College van Burgemeester en Schepenen,

Beluit :

Enig artikel 1 : Het principe van het uitschrijven van een wedstrijd voor de schaduwstructuren goed te keuren.

Bijlagen :

Wedstrijdreglement NL (Raadpleegbaar op het Secretariaat van de Vergaderingen)

Reglement wedstrijd schaduwstructuren (Raadpleegbaar op het Secretariaat van de Vergaderingen)